

Br.0057.11.2019

Sprawozdanie *z działalności Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski* *za okres od 19 listopada do 16 grudnia 2019 r.*

W okresie sprawozdawczym w **sprawach finansowych miasta** wydałem:

- Zarządzenie nr 164/19 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie powołania Komisji do spraw oceny ofert w konkursie na wybór Podmiotu uprawnionego do przeprowadzenia procesu nabycia obligacji Miasta Bielsk Podlaski,
- Zarządzenie nr 165/19 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie dokonania zmian w budżecie miasta na 2019 r.,
- Zarządzenie nr 167/19 z dnia 2 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej obieg i kontrolę dokumentów finansowych oraz procedur zwianych z realizacji projektu „Uporządkowanie gospodarki wodnościekowej na terenie miasta Bielsk Podlaski”,
- Zarządzenie nr 169/19 z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie dokonania zmian w budżecie miasta na 2019 r.

W dniu 4 grudnia spotkałem się z mieszkańcami Bielska Podlaskiego, by zaprezentować im projekt budżetu miasta na rok 2020. Spotkanie odbyło się w tymczasowej siedzibie Bielskiego Domu Kultury. Wraz ze Skarbnik Miasta Anną Szkodą przedstawiliśmy zapisy przyszłorocznego budżetu oraz omówiliśmy inwestycje zaplanowane na najbliższe lata. Podczas spotkania odpowiadałem też na wnioski i prośby mieszkańców dotyczące zarówno potrzeb inwestycyjnych, jak i bieżących.

W zakresie **spraw inwestycyjnych i zamówień publicznych** podejmowane były następujące czynności:

1. Podpisano umowy na:

- 1) Sprzątanie i utrzymanie targowiska miejskiego przy ul. Krynicznej w Bielsku Podlaskim – Administrator Targowicy Miejskiej Diana Bobrycka, ul. Mickiewicza 28a, 17-106 Orla – kwota 65.880,00 zł,
- 2) Rozbudowę dróg: nr 107363B – ulicy Warzywnej i nr 107393B – ulicy Pogodnej w Bielsku Podlaskim – Konsorcjum Firm: Lider – PDM „MAKSUBUD” Sp. z o.o.,

ul. Mickiewicza 183, 17-100 Bielsk Podlaski, Partner – INFRA INSTAL Sp. z o.o.,
ul. Mickiewicza 226, 17-100 Bielsk Podlaski – kwota 6.445.050,52 zł,

- 3) Termomodernizację Przedszkola nr 9 w Bielsku Podlaskim – ZADANIE 1 – roboty budowlane – PHU ROLTEKS-SOKOŁY Marcin Kruszewski, ul. Kolejowa 33, 18-218 Sokoły – kwota 1.077.517,17 zł,
- 4) Termomodernizację Przedszkola nr 9 w Bielsku Podlaskim – ZADANIE 2 – roboty instalacyjne – „ELAM” Dariusz Jarmoc, ul. Gdańska 10/9, 15-249 Białystok – kwota 500.610,00 zł,
- 5) Budowę oświetlenia ul. Warzywnej w Bielsku Podlaskim – Zakład Instalacji Elektrycznych Kamil Boguszewski, Guzy 17, 19-420 Kowale Oleckie – kwota 14.940,81 zł.

2. Wybrano wykonawcę na:

- 1) Rozbudowę dróg: nr 107325B ul. Ogrodowej na odcinku od ul. Mickiewicza do ul. Wschodniej, drogi nr 107369B ul. Wschodniej na odcinku od ul. Kleeberga do ul. Ogrodowej w ramach zadania pn. Rozbudowa dróg: nr 107325B ul. Ogrodowej na dwóch odcinkach – od ul. Kazimierzowskiej do ul. Widowskiej oraz od ul. Mickiewicza do ul. Wschodniej – a także drogi nr 107369B ul. Wschodniej na odcinku od ul. Kleeberga do ul. Ogrodowej w Bielsku Podlaskim – Konsorcjum Firm: Lider – Inżynieria Lądowa Bracia Jurczuk, ul. T. Rejtana 8, 15-521 Zaścianki, Partner – NAJBARD Andrzej Bałło, ul. Tokarzewicza 11, 17-100 Bielsk Podlaski – kwota 4.025.036,24 zł,
- 2) Zimowe utrzymanie ulic miejskich w 2020 r. z użyciem solarek, pługów, piaskarek oraz innego niezbędnego sprzętu w akcji odśnieżania na terenie Miasta Bielsk Podlaski – Konsorcjum Firm: Lider – PDM „MAKSUBUD” Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 183, 17-100 Bielsk Podlaski, Partner – Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Studziwodzka 37, 17-100 Bielsk Podlaski – przewidywana kwota 400.000,00 zł.

3. Trwa ocena ofert na:

- 1) Przygotowanie i obsługę Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie Miasta Bielsk Podlaski w 2020 roku,
- 2) Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją projektu pod nazwą: CZĘŚĆ 1 – Rozbudowa dróg: nr 107325B ul. Ogrodowej na odcinku od ul. Mickiewicza do ul. Wschodniej, drogi nr 107369B ul. Wschodniej na odcinku od ul. Kleeberga do

ul. Ogrodowej i CZĘŚĆ 2 – Rozbudowa dróg: nr 107363B – ulicy Warzywnej i nr 107393B – ulicy Pogodnej w Bielsku Podlaskim,

- 3) Zimowe oczyszczanie chodników, parkingów, placów i przystanków komunikacyjnych oraz opróżnianie koszy,
 - 4) Zagospodarowanie odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu Miasta Bielsk Podlaski.
4. Przekazano plac budowy drogi Nr 107325B ul. Ogrodowej na odcinku od ul. Mickiewicza do ul. Wschodniej, drogi nr 107369B ul. Wschodniej na odcinku od ul. Kleeberga do ul. Ogrodowej w ramach zadania pn. Rozbudowa dróg: nr 107325B ul. Ogrodowej na dwóch odcinkach – od ul. Kazimierzowskiej do ul. Widowskiej oraz od ul. Mickiewicza do ul. Wschodniej – a także drogi nr 107369B ul. Wschodniej na odcinku od ul. Kleeberga do ul. Ogrodowej w Bielsku Podlaskim dla Wykonawcy Konsorcjum Firm: Lider – Inżynieria Lądowa Bracia Jurczuk, ul. T. Rejtana 8, 15-521 Zaścianki, Partner – NAJBARD Andrzej Bałło, ul. Tokarzewicza 11, 17-100 Bielsk Podlaski.
 5. Przekazano plac budowy na termomodernizację Przedszkola nr 9 w Bielsku Podlaskim, dla Wykonawcy:
 - roboty instalacyjne – „ELAM” Dariusz Jarmoc, ul. Gdańska 10/9, 15-249 Białystok,
 - roboty budowlane – PHU ROLTEKS-SOKOŁY Marcin Kruszewski, ul. Kolejowa 33, 18-218 Sokoły.
 6. Przekazano plac budowy drogi nr 107363B ulicy Warzywnej i nr 107393B ulicy Pogodnej w Bielsku Podlaskim dla Wykonawcy Konsorcjum Firm: Lider – PDM „MAKSUBUD” Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 183, 17-100 Bielsk Podlaski, Partner – INFRA INSTAL Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 226, 17-100 Bielsk Podlaski.
 7. Dokonano odbioru końcowego zadania na montaż i instalację efektywnego energetycznie oświetlenia w zakresie dróg publicznych wraz z systemem sterowania oświetlenia na terenie miasta Bielsk Podlaski w ramach projektu pn. Strategie niskoemisyjne na terenie miasta Bielsk Podlaski (w ramach zadania zamontowano 1574 szt. opraw LED).
 8. Trwa realizacja projektu pod nazwą: „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Bielsk Podlaski” w ramach którego:
 - 1) trwają roboty budowlane w ulicach: Jagiellońskiej, W. Szymborskiej i Złotej (dawna W. Wasilewskiej),
 - 2) odbył się odbiór ulic: Czwartaków, W. Andersa, Cegielniana, Wiśniowa oraz odbiór tłoczni w ulicach: Cegielniana, Dubicze, W. Szymborskiej (dawnej W. Wasilewskiej),

3) trwa weryfikacja dokumentacji projektowej w ramach działania „zaprojektuj i wybuduj”.

9. Dokonano odbioru końcowego zadania budowy placu zabaw dla dzieci z elementami siłowni i boisko do siatkówki plażowej w parku przy ulicy Rejtana w Bielsku Podlaskim.

W zakresie **spraw gospodarki przestrzennej** podejmowane były następujące działania:

1. Wydano:

- 12 decyzji ustalających warunki zabudowy oraz 3 decyzje ustalające lokalizację inwestycji celu publicznego,
- 20 zaświadczeń w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego,
- 26 zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności,
- 2 zaświadczenia o pomocy de minimis udzielonej przedsiębiorcom w związku z przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- 56 informacji o wysokości opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności i udzieleniu bonifikaty od tej opłaty.

2. Wykonano ekspertyzę polegającą na „Rozpoznaniu warunków gruntowo-wodnych dla potrzeb planowanego zbiornika retencyjnego w dolinie rzeki Białej w mieście Bielsk Podlaski, obszaru między ul. Batorego i mostem kolejowym”. Z przeprowadzonych badań geotechnicznych wynika, że nie występują przeciwwskazania do lokalizacji planowanej inwestycji.

3. Wykonano w 4 punktach badanie stanu czystości wody rzeki Białej. Z otrzymanych wyników badań mikrobiologicznych wynika, że jakość badanej wody spełnia wymagania określone w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

4. Nadano 6 numerów porządkowych.

5. Wystąpiono w odniesieniu do 4 nieruchomości lokalowych z propozycją zmiany celu użytkowania wieczystego na cel mieszkaniowy zgodny z faktycznym sposobem użytkowania gruntu celem ustalenia odpowiedniej stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego i tym samym opłaty przekształceniowej.

6. Zawarto umowę sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 15 przy ul. 3 Maja 13 na rzecz dotychczasowego najemcy za cenę 87.500 zł po zastosowaniu 50% bonifikaty.

7. Zawarto 25 umów dzierżawy na nieruchomości miejskie.

8. Wykonując postanowienia Uchwały Nr XI/105/19 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny prawa własności działek stanowiących własność Gminy Miejskiej Bielsk Podlaski, położonych w pasie drogowym drogi krajowej, na rzecz Skarbu Państwa przekazano działki nr geod. 540/13 o pow. 0,0014 ha, nr geod. 500/29 o pow. 0,0414 ha, nr geod.540/6 o pow. 0,0294 ha, nr geod. 540/14 o pow. 0,0143 ha, nr geod. 541/2 o pow. 0,0750 ha stanowiące pas drogowy ul. Wojska Polskiego.

Z zakresu **spraw gospodarki komunalnej**:

1. Rozpatrzono 31 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym wydano:
 - 30 decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego,
 - 1 decyzję odmowną.
2. Rozpatrzono 8 wniosków o przyznanie dodatku energetycznego, w tym wydano:
 - 8 decyzji o przyznaniu dodatku energetycznego,
3. W ramach obsługi Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej dokonano 10 wpisów nowych przedsiębiorców, wykreślono 8 przedsiębiorców oraz dokonano 105 zmian wpisów do ww. ewidencji.
4. Wydano:
 - 7 decyzji na lokalizację w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z funkcjonowaniem drogi,
 - 1 decyzję na lokalizację zjazdu publicznego w pasie drogowym ul. Słowackiego,
 - 19 decyzji na zajęcie pasa drogowego na kwotę 9 193,16 zł,
5. Podpisano 1 umowę na zajęcie pasa drogowego na kwotę 1 188,39 zł z VAT.
6. Dokonano oględzin w sprawie 5 zgłoszeń zamiaru usunięcia ogółem 41 drzew na nieruchomości nie będących własnością osób fizycznych i usuwanych na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wniesiono 1 sprzeciw w sprawie usunięcia drzew z uwagi na nieuzupełnienie zgłoszenia.
7. Kontynuowano prace związane z usuwaniem i pielęgnacją drzew.
8. Zakończono montaż dekoracji świetlnych miasta z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku.

9. Przesłano do uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku projekt zezwolenia na usunięcie 2 drzew w pasie drogowym drogi wojewódzkiej – ul. 11 Listopada.
10. W okresie międzysesyjnym przydzielono 1 lokal socjalny.
11. Przeprowadzono cztery kontrole dotyczące prawidłowości poboru opłaty targowej przez inkasentów: dwie na targowisku przy ul. Krynicznej i dwie na targowisku przy ul. Żwirki i Wigury. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy pobieraniu opłaty targowej.
12. Zawarto 10 umów dzierżawy części terenu targowiska przy ul. Krynicznej z przeznaczeniem na cele handlowe.
13. Wydano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) i powyżej 18% zawartości alkoholu w sklepie spożywczo-przemysłowym przy ul. A. Mickiewicza 200B w Bielsku Podlaskim.
14. Wydano zezwolenie na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa w punkcie gastronomicznym przy ul. A. Mickiewicza 154 w Bielsku Podlaskim.
15. Służby firmy BM LUX Barbara Mróz z Kosowa Lackiego dokonały bieżącej konserwacji oświetlenia ulicznego w mieście. Prowadzone prace polegały na usuwaniu awarii zasilania obwodów oświetleniowych oraz naprawie niesprawnych opraw oświetlenia ulicznego.
16. Dokonano trzech uzgodnień zasad korzystania z przystanków komunikacyjnych będących w zarządzaniu Miasta.

Z zakresu **spraw oświaty i kultury** podejmowane były następujące działania:

Do dnia 16 grudnia 2019 r. z tytułu przyznanych stypendiów szkolnych wypłacono kwotę 47 522,30 zł.

W okresie międzysesyjnym wpłynęło 17 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, w tym: 11 wniosków złożyli rodzice, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu troje dzieci bez względu na wiek, 1 wniosek o wydanie nowej Karty Dużej Rodziny, 3 karty przyznano osobom, które były już wcześniej jej posiadaczami oraz przyznano 2 karty w związku urodzeniem się w rodzinie dzieci. Dodatkowo przyznano 14 kart elektronicznych.

30 listopada 2019 r. zakończono szczepienia profilaktyczne przeciwko grypie dla mieszkańców Bielska Podlaskiego w wieku 60+ , które były realizowane w ramach „Programu szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Bielska Podlaskiego po 60 roku życia na lata 2018-2020”. W okresie od 27 września do 30 listopada 2019 r. zaszczepiono 807 osób w wieku 60+. Na ten cel z budżetu miasta wydatkowano kwotę 36.315,00 zł.

W dniu 4 grudnia 2019 r. decyzją nr 1/4430/2019 dokonałem wykreślenia z prowadzonej przez Gminę Miejską Bielsk Podlaski ewidencji szkół i placówek niepublicznych Niepublicznego Gimnazjum w Bielsku Podlaskim Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku. Szkoła zaprzestała procesu kształcenia z dniem 31 sierpnia 2019 roku. Przepis art. 169 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo oświatowe obliuguje organ ewidencyjny do wykreślenia wpisu do ewidencji w przypadku, gdy szkoła lub placówka zaprzestała działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące.

W dniu 6 grudnia 2019 r. ogłosiłem nabór wniosków o wsparcie finansowe klubów sportowych w formie dotacji celowych na przedsięwzięcia z zakresu sportu. Termin składania upłynął w dniu 18 grudnia 2019 r.

W dniu 13 grudnia 2019 r. Urząd Miasta Bielsk Podlaski zorganizował szkolenie dla organizacji pozarządowych. Szkolenie dotyczyło procedury ogłaszania konkursów ofert, przekazywania i rozliczania dotacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nowych druków ofert, umów i sprawozdań. W szkoleniu udział wzięło 17 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 4 pracowników Urzędu Miasta Bielsk Podlaski.

W okresie międzysesyjnym wydałem jedną decyzję na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników na kwotę 8.081,00 zł.

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii podejmowano następujące czynności:

1. W dniach 10-12 grudnia 2019 roku Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień z Płocka przeprowadził w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Bielsk Podlaski:
 - a. jedenaście edycji programu profilaktycznego pod nazwą „KOREKTA” dla uczniów klas maturalnych szkół ponadpodstawowych;
 - b. dziewięć edycji rekomendowanego programu profilaktycznego pod nazwą „DEBATA” dla uczniów szkół podstawowych;
 - c. piętnaście edycji programu profilaktycznego pod nazwą „CUKIERKI” dla uczniów szkół podstawowych;
 - d. jedną edycję programu profilaktycznego pod nazwą „RADOŚĆ BEZ ZŁOŚCI” dla uczniów szkół podstawowych;
2. Rozliczono zadanie publiczne:
 - a. „Na wakacje po uśmiech z Caritas Diecezji Drohiczyńskiej” zrealizowane przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej;

- b. „Przystanek Wakacje – Półkolonie profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii” zrealizowane przez Parafię Rzymskokatolicką Miłosierdzia Bożego w Bielsku Podlaskim.

W zakresie **spraw promocyjnych i społecznych** w okresie międzysesyjnym odbyło się jedno wydarzenie objęte Honorowym Patronatem Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski:

9 grudnia odbyły się zawody pływackie pod hasłem „Mamo, Tato – już pływam”, którego organizatorem była Miejska Pływalnia „Wodnik”. W zawodach wzięli udział uczniowie klas drugich szkół podstawowych z naszego miasta. Było to podsumowanie nauki pływania tych dzieci, która finansowana jest ze środków Miasta Bielsk Podlaski oraz Podlaskiego Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego. W programie nauki pływania uczestniczyły 223 osoby z dwunastu klas II bielskich podstawówek, spośród których do zawodów zgłosiło się 105 młodych pływaczek i pływaków.

23 listopada wziąłem udział w inauguracji nowego roku akademickiego Podlaskiego Uniwersytetu Dziecięcego, która odbyła się na Politechnice Białostockiej. Pogratulowałem odebrania indeksów 50 uczniom klas IV-VI bielskich szkół podstawowych biorących udział w najnowszej edycji Bielskiego Uniwersytetu Dziecięcego. Zajęcia będą się odbywały w ramach kolejnych zjazdów, które potrwać do maja 2020 roku. Bielska młodzież bierze udział w tym projekcie edukacyjnym już po raz czwarty.

Tego samego dnia uczestniczyłem w jubileuszu 55-lecia Chóru Pieśni i Tańca „Wasiloczki”, działającego przy Bielskim Domu Kultury. W trakcie uroczystości wręczyłem dwie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury: Pani Ninie Bieleckiej oraz Panu Mikołajowi Fadzinowi.

2 grudnia po raz pierwszy w naszym mieście złożył wizytę prawdziwy Mikołaj z Laponii. Gość z fińskiego Rovaniemi przyjechał do nas na zaproszenie moje, Fundacji Grupy Unibep „Unitalent” i Konsula Honorowego Republiki Finlandii w Białymstoku. Mikołaj odwiedził małych pacjentów z bielskiego szpitala, złożył wizytę w urzędzie miasta, gdzie spotkał się z podopiecznymi Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim, zaszczycił też swoją obecnością spotkanie dzieci pracowników Grupy Unibep. Głównym punktem wizyty Mikołaja w Bielsku Podlaskim było spotkanie z mieszkańcami na Placu Jana Pawła II przed ratuszem. Przed sceną przedefilowały reprezentacje osiemnastu placówek z naszego miasta (placówek opiekuńczych, przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych), których podopieczni zaprezentowali specjalnie przygotowane na tę okazję programy. Upominki od Mikołaja trafiły do wszystkich grup prezentujących się przed gościem honorowym w ramach

projektu „Zadziw Mikołaja, czyli zaprezentuj się na 100%” przygotowanego przez Fundację Grupy Unibep „Unitalent”. Punktem kulminacyjnym wydarzenia było wspólne włączenie światełek na stojącej przy ratuszu choince oraz miejskich świątecznych iluminacji.

5 grudnia uczestniczyłem w podsumowaniu konkursu na ozdobę choinkową w Bielskim Domu Kultury. W konkursie udział wzięło 214 osób (trzykrotnie więcej, niż w poprzedniej edycji konkursu) dostarczając około 700 prac. Komisja konkursowa przyznała 47 nagród. Laureatom wręczyłem dyplomy i nagrody rzeczowe.

6 grudnia 2019 w Bielskim Domu Kultury uczestniczyłem w „Gali sportu” – podsumowaniu sportowych osiągnięć miasta Bielsk Podlaski. Wśród nagrodzonych znaleźli się lekkoatleci, pływacy, koszykarze, siatkarze i drużyny piłki nożnej. Przyznałem nagrody i wyróżnienia 124 sportowcom oraz 14 trenerom i działaczom sportowym za rok 2019. Kandydatów do nagród i wyróżnień zgłaszały kluby sportowe, dyrektorzy szkół, radni, dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji i dyrektor Pływalni Miejskiej Wodnik w Bielsku Podlaskim. Sukcesy bielskich uczniów przełożyły się na zajęcie przez miasto Bielsk Podlaski I miejsca w końcowej klasyfikacji gmin miejskich i miejsko-wiejskich w sporcie szkolnym za rok 2018/2019. Wszystkie nagrody i wyróżnienia zostały przyznane na podstawie Uchwały Nr X/58/11 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 30 sierpnia 2011 roku w sprawie wyróżnień i nagród za osiągnięte wyniki sportowe oraz osiągnięcia w działalności sportowej.

BURMISTRZ MIASTA

/-/ Jarosław Borowski